

HET WEDSTRIJDPROTOCOL VOOR TWEE SCHEIDSRECHTERS **VANAF AUG 2025.**

De scheidsrechters moeten het volgende wedstrijdprotocol toepassen voor, tijdens en na de wedstrijd.

TIJD	OMSCHRIJVING	HANDELING SCHEIDSRECHTER	HANDELING PLOEGEN
+ 45' voor aanvang van de wedstrijd		De scheidsrechters controleren de aanwezigheid van het homologatie- en het sanctieformulier en kijken de nodige uitrusting na: terrein, zoemer, scorebord, markeerderstafel, plaats scheidsrechtersstoel, meetlat, plaats banken, verbandkoffer. Ze controleren de afscherming van de stoel, de palen en de kabels en controleren de inschrijvingen op de tablet.	Het wedstrijdblad/tablet dient voor de start van de reservewedstrijd ingevuld te zijn door de ploegverantwoordelijken van ELK team. Dit gebeurt aan de markeerderstafel.
30' voor de start van de wedstrijd		De scheidsrechters controleren alle personen die op het wedstrijdblad/tablet zijn ingeschreven ter plaatse in de zaal (liefst onmiddellijk na de reservewedstrijd).	Alle ingeschreven personen bieden zich aan bij de verlenging van de aanvalslijn; in numerieke volgorde van klein naar groot. Zij moeten hun officiële spelersuitrusting aanbieden.
16' voor de start van de wedstrijd		De scheidsrechters controleren de nethoogte en de antennes. Antennes en het net worden op vraag van de scheidsrechter door iemand van de thuisploeg correct gehangen na controle.	Beide teams stoppen de opwarming en gaan van het speelveld. Er mag nu niet meer met de ballen gespeeld worden.
15' voor de start van de wedstrijd	Toss	De scheidsrechters begeven zich naar de paal met de rug naar het veld, voor de markeerderstafel. De eerste scheidsrechter staat altijd aan de kant van veld A. De eerste scheidsrechter informeert de markeerder van de door de thuisploeg gemaakte keuzes.	Beide kapiteins begeven zich naar de markeerderstafel om de toss uit te voeren, zij moeten hun wedstrijduitrusting (of hun opwarmingstrui met hetzelfde nummer) dragen. De markeerder vult het resultaat in. Beide kapiteins tekenen nu het wedstrijdblad/tablet op de daarvoor voorziene plaatsen.
14' voor de start van de wedstrijd	Officiële opwarming aan het net.	De eerste scheidsrechter geeft het signaal dat de 10 ' opwarming aan het net kan starten.	Vanaf de toss moet de wedstrijduitrusting gedragen worden (tenzij men beschikt over een genummerde uniforme opwarmingsuitrusting). Beide ploegen starten de opwarming aan het net. Beide coaches tekenen intussen het wedstrijdblad/tablet.

TIJD	OMSCHRIJVING	HANDELING SCHEIDSRECHTER	HANDELING PLOEGEN
12' voor de start van de wedstrijd		De tweede scheidsrechter ontvangt de opstellingsbriefjes, en geeft deze samen aan de markeerder. Hij/Zij controleert, na de invoering, de opstellingen op de tablet.	Beide coaches bezorgen hun opstellingsbriefje aan de tweede scheidsrechter. De markeerder brengt de opstellingen in op het tablet.
6' voor de start van de wedstrijd		De eerste scheidsrechter toont, met 2 vingers, aan beide coaches, dat de opwarming bijna gedaan is.	Beide coaches laten hun ploeg de opslag inoefenen.
4' voor de start van de wedstrijd	Einde officiële opwarming.	De eerste scheidsrechter fluit om het einde van de officiële opwarming aan te kondigen.	De spelers/speelsters keren terug naar hun respectieve bank na de officiële opwarming. De coaches geven uitleg/laatste instructies.
3' voor de start van de wedstrijd	Aankondiging van de wedstrijd, eventueel met voorstelling	Elk scheidsrechter controleert de kledij van één team. De scheidsrechters stellen zich op aan de paal bij de markeerderstafel. De eerste scheidsrechter staat altijd aan de kant van veld A. Na de begroeting keren beide scheidsrechters terug naar de markeerderstafel.	Beide ploegen stellen zich op, op de achterlijn van hun speelveld met op de eerste plaats de kapitein, aan de kant van de markeerderstafel, gevolgd door de startende libero, dan de andere spe(e)l(st)ers en op het einde eventueel de andere libero. Op een teken van de eerste scheidsrechter stappen zij naar hun 3m-lijn en wensen de tegenstander succes. Daarna verlaten beide teams het veld via de zijlijn en keren terug naar hun respectievelijke bank. De coach, assistent-coaches, dokter en de verzorger nemen zittend plaats op de bank. De reservespe(e)l(st)ers nemen plaats op de bank of in de opwarmingszone. De eerste plaats op de bank is voorbehouden voor de coach ook al maakt hij/zij er geen gebruik van.

TIJD	OMSCHRIJVING	HANDELING SCHEIDSRECHTER	HANDELING PLOEGEN
2'30" voor de start van de wedstrijd		De eerste scheidsrechter begeeft zich naar de scheidsrechtersstoel. De tweede scheidsrechter staat voor de markeerderstafel en legt de wedstrijdbal bij de paal aan de kant van de ploeg aan de opslag.	De basisspe(e)l(st)ers van beide ploegen begeven zich achter de achterlijn van hun speelveld.
1'30" voor de start van de wedstrijd	Opstellen voor de wedstrijd	De eerste scheidsrechter geeft met een fluitsignaal aan dat beide ploegen zich onmiddellijk op hun speelveld moeten begeven.	De basisspe(e)l(st)ers begeven zich op het veld op hun juiste positie. .
1' voor de start van de wedstrijd	Laatste controle	De tweede scheidsrechter controleert de opstelling van beide ploegen aan de hand van de opstellingsbriefjes. Hij/Zij geeft daarna aan dat de libero's het speelveld kunnen betreden. Hij/Zij vraagt de markeerder, indien hij/zij of hij/zij klaar is om de wedstrijd aan te vangen. Hij/Zij geeft naar de eerste scheidsrechter aan dat iedereen klaar is.	De ploegen stellen zich op zoals voorzien op hun opstellingsbriefje. De markeerder kijkt ook de opstelling na. De libero's begeven zich eventueel op het speelveld.
0' Start van de wedstrijd		De eerste scheidsrechter fluit en geeft hiermee de toelating voor de eerste opslag binnen de voorziene tijd.	

1. GEDURENDE HET SPEL

1.A. INTERVAL TUSSEN TWEE SETS (regel 18)

WISSELEN VAN KANT TUSSEN DE SETS:

- Ploegen:** Op het einde van elke set wacht de eerste scheidsrechter tot de spelers/speelsters van beide ploegen achter de achterlijn staan alvorens het signaal te geven om te wisselen van kant (regel 18.2.en teken 3).
De spelers/speelsters draaien rond het veld bij wisselen van kant, de rest passeert aan de markeerderstafel. Bij te weinig plaats kunnen ze eventueel tussen de paal en de veldlijnen passeren.
- Iedereen van ploeg A (ploeg links van de markeerderstafel t.o.v. de markeerder), passeert tussen de paal en de markeerderstafel.
- Indien onvoldoende ruimte passeren zij onder het net naast de paal.
- De basisspelers/speelsters van ploeg B (ploeg rechts van de markeerderstafel t.o.v. de positie van de markeerder) passeren dan achter de scheidsrechtersstoel.
- Indien onvoldoende ruimte of te dicht bij de supporters passeren zij onder het net vlakbij de scheidsrechtersstoel.
- De andere spelers/speelsters passeren aan de markeerderstafel.
Als de spelers/speelsters de palen van het net passeren, moeten zij zich onmiddellijk naar hun bank begeven.
- Scheidsrechter** De tweede scheidsrechter gaat eerst naar de coach van de verliezende ploeg en vraagt of hij/zij, zijn/haar opstellingsbriefje voor de volgende set klaar heeft, indien dit niet het geval is gaat hij/zij naar de coach van de winnende ploeg van de vorige set, vraagt hij/zij het opstellingsbriefje waarna hij/zij terug naar de verliezende ploeg gaat en daar het opstellingsbriefje vraagt, waarna hij/zij beide opstellingsbriefjes samen aan de markeerder afgeeft.
Hij/Zij controleert na de invoering de opstelling van beide ploegen op het tablet, en neemt daarna terug zijn/haar plaats in.

2.A.1. 30 SECONDEN VOOR DE START VOLGENDE SET

- Scheidsrechter:** De tweede scheidsrechter geeft met een fluitsignaal aan dat de basisspelers/-speelsters van elke ploeg zich onmiddellijk op het speelveld moeten begeven.
- Ploegen:** Op aangeven van de tweede scheidsrechter begeven de zes spelers/speelsters van elke ploeg, ingeschreven op het opstellingsbriefje, zich onmiddellijk op hun speelhelft.
- Scheidsrechter:** De tweede scheidsrechter kijkt of de zes spelers/speelsters van elke ploeg op het speelveld dezelfde zijn als deze ingeschreven op het opstellingsbriefje, ziet de opstelling na en laat eventueel ook de libero's inkomen.

2.A.2. DE START

- Scheidsrechter:** De eerste scheidsrechter geeft met een fluitsignaal toestemming voor het geven van de opslag.

2.B. INTERVAL TUSSEN DE 4e EN 5e SET (RPS)

- Ploegen:** Aan het einde van de vierde set die de beslissende set voorafgaat, stellen de zes spelers/speelsters van iedere ploeg zich op achter de achterlijn van hun respectievelijke speelhelft.
- Na een fluitsignaal van de eerste scheidsrechter begeven de beide ploegen zich onmiddellijk naar hun bank zonder dat ze van kant wisselen.

- Ploegkapiteins: De ploegkapiteins begeven zich nu naar de markeerderstafel om de toss uit te voeren.
- Scheidsrechter: Beide scheidsrechters begeven zich naar de markeerderstafel om de toss uit te voeren.
De eerste scheidsrechter geeft daarna het resultaat van de toss, van de thuisploeg door aan de markeerder.
- Daarna gaat de tweede scheidsrechter eerst naar de coach van de verliezende ploeg van de vorige set en vraagt of hij/zij zijn/haar opstellingsbriefje voor de volgende set klaar heeft, indien dit niet het geval is gaat hij/zij naar de coach van de winnende ploeg van de vorige set en vraagt hij/zij het opstellingsbriefje waarna hij/zij terug naar de verliezende ploeg gaat en daar het opstellingsbriefje vraagt, waarna hij/zij beide opstellingsbriefjes samen aan de markeerder geeft.
Tevens controleert hij/zij, de invoering van de opstelling van beide ploegen op het tablet.

2.B.1 30 SEC VOOR DE START VAN DE BESLISSENDE SET.

- Scheidsrechter: De tweede scheidsrechter geeft met een fluitsignaal aan dat de basisspelers/-speelsters van elk ploeg zich onmiddellijk op het speelveld moeten begeven.
- De tweede scheidsrechter kijkt of de zes spelers/speelsters van elke ploeg op het speelveld dezelfde zijn als deze ingeschreven op het opstellingsbriefje, ziet de opstelling na en laat eventueel de libero's toe op het speelveld te komen.
- Ploegen Op aangeven van de tweede scheidsrechter begeven de zes spelers/speelsters van elke ploeg, ingeschreven op het opstellingsbriefje, zich onmiddellijk op hun speelveld.

2.B.2. DE START

- Scheidsrechter: De eerste scheidsrechter geeft met een fluitsignaal toestemming voor het geven van de opslag.

3. BIJ HET EINDE VAN DE WEDSTRIJD

- Ploegen: Bij het einde van de wedstrijd laten we beide ploegen op hun veld staan.
Na het fluitsignaal van de eerste scheidsrechter gaan beide teams, basisspelers/speelsters, reservespelers/speelsters en staff elkaar en de scheidsrechters begroeten aan het net.
Daarna verlaten zij het speelveld.
- Scheidsrechter: Beide scheidsrechters stellen zich op aan de scheidsrechtersstoel. De eerste scheidsrechter aan de kant van het veld A en de tweede scheidsrechter aan de kant van veld B. Ze groeten beide teams met een handdruk of een vuistje.
- Daarna gaan zij naar de markeerderstafel om het wedstrijdblad, samen met de markeerder en de twee ploegkapiteins, na te zien en administratief af te sluiten.
- Ploegkapiteins: De beide ploegkapiteins begeven zich eveneens samen met de scheidsrechter naar de markeerderstafel, om het wedstrijdblad administratief af te sluiten.
- Markeerder Na toelating van de eerste scheidsrechter tekenen de markeerder, beide kapiteins en de scheidsrechters het wedstrijdblad op alle daarvoor voorziene plaatsen.